

2018 – DOSARELE PATRIMONIULUI (XV):

Sătenii nu fac letopisețe pentru faptele juzilor - arta de a trăi în județul Sibiu, o diversitate în unitate - monografiile județului și identitatea locală!

În anul european al patrimoniului, multe țări europene au sărbătorit centenarul, tema centrală a dezbaterilor publice fiind identitatea națională. Ecomuzeul Regional Sibiu și Asociația Ecotinsib, reprezentată prin istoric dr. Dan Ilie Nanu, au propus prin proiectul “**Județul Sibiu se prezintă, de centenar**” – proiect inclus pe Agenda Culturală a județului Sibiu -, punerea în valoare a patrimoniului și promovarea proiectului „**SIBIU REGIUNE GASTRONOMICĂ EUROPEANĂ 2019**”. Conceput inițial la nivelul Regiunii 7 Centru, proiectul a fost restrâns la nivelul județului Sibiu, limitându-se la două vernisaje de expoziții. Prima manifestare a avut loc în 28 noiembrie, în sala de conferințe a Consiliului Județean Sibiu, aici consemnându-se două evenimente istorice: prima întâlnire a monografiilor localităților județului Sibiu și vernisajul unei expoziții permanente, perfectibile și accesibile, constând în 64 de tablouri reprezentând unitățile administrativ teritoriale. Mulțumim Consiliului Județean Sibiu, președintei Daniela Cîmpean pentru sprijinul acordat, impozantul amfiteatru public „îmbogățit” devenind mult mai atractiv! Atât convocarea cât și organizarea expoziției - în cel mai important for de decizie al județului Sibiu - au fost o adevărată provocare pentru organizatori! **Ce este reprezentativ pentru identitatea locală? Dar pentru o zonă folclorică sau pentru județul Sibiu? Cine sunt monografiile și artizanii identității județului Sibiu?**

Toți ar trebui să recunoaștem că cele două municipii - Sibiu și Mediaș - reprezintă polii dezvoltării județene, care nu ar putea exista și progresa fără ținutul înconjurător! Mulțumim invitaților care ne-au onorat cu prezența, în contextul în care se desfășurau simultan o serie de alte manifestări culturale importante. Peste 200 de personalități au fost nominalizate și invitate la

manifestare, înmânarea „**Diplomei Centenarului**”, fiind - pentru mulți dintre participanți - o distincție simbolică necesară, singura recompensă morală, pentru întreaga muncă depusă în elaborarea lucrărilor monografice. Ca editor și simplu cercetător, cunosc greutățile documentării și împărtășesc gândurile marelui istoric Nicolae Iorga: «E mai greu a scrie istoria unui sat decât a unui stat, deoarece sătenii nu fac letopisețe pentru faptele juzilor și nu sapă pisanii în lespezi de piatră întru amintirea acelor dintre dînșii, care se întorc în pământul strămoșilor». Printre cei care au răspuns apelului nostru se numără în primul rând echipa de elaborare a celor 53 de micromonografii locale și a primului Catalog al O.N.G.-urilor din județ, dl președinte ing. Nicolae Nan, ec. Stela Stretean, jr. Dumitru Iorga, prof. dr. Ilie Moise, Eugenia Crișan, Constantin Ionașcu, Daniela Mureșan, Dan și Dana Frățilă. Proiectul „**Informarea Comunității Locale**” a fost un proiect pilot, unic la nivel național, încurajând lucrările în domeniu, multe micromonografii fiind ulterior reeditate prin actualizare.

Știm că o „monografie” este un studiu științific amplu, tratat cvasiexhaustiv, modelul românesc fiind „**Monografia Comunei Rășinariu**” (1915), opera lui Victor Păcală. „**Județul Sibiu se prezintă la centenar**” prin întreaga activitate a celor trei academicieni, personalități recunoscute la nivel național: I.P.S. Mitropolitul Ardealului Laurențiu Streza, prof. univ. dr. Mircea Păcurariu și prof. univ. dr. Paul Niedermaier, sub coordonarea acestora fiind editate lucrări de prezentare a evoluției orașelor, a personalităților și a instituțiilor de cult. Sibiienii cunosc lucrările instituțiilor culturale dar și lucrările autorilor independenți. Specialiștii Institutului de Cercetări Socio-Umane (filiala Academiei Române) au elaborat lucrări în diferite domenii, remarcându-se prin întreaga activitate prof. Ilie Moise, Vasile Ciobanu, ș.a. Muzeul Național Brukenthal a asigurat repertoriul arheologic județean prin prof. Sabin Luca, Adrian Georgescu, Claudiu Munteanu, ș.a. Arhivele Naționale Sibiu se remarcă prin activitatea directorului Alexiu Tatu. În categoria lucrărilor instituțiilor culturale județene au fost nominalizați autorii din colectivul Bibliotecii ASTRA, Centrului Județean pentru Conservarea Culturii Populare Tradiționale (etnografie și folclor) și C.N.M. ASTRA. Dezvoltarea durabilă a județului Sibiu a fost abordată de un numeros colectiv din Universitatea Lucian Blaga, remarcându-se profesori din domeniul istoriei, filologiei, mediului și agriculturii: Lucian Giura, Corvin Lupu, Pamfil Matei, Radu și Mihai Racovițan, Constantin Ittu, Dumitru Acu, Elena Macavei, Alexandru Avram, ș.a., aceștia tratând teme diverse legate de patrimoniu, evenimente și personalități. Prof. Eugen Străuțiu și-a legat numele de Miercurea Sibiului și „Țara Secașelor”, abordând și Sibiul „între medieval și modern”. Semnalăm studiile de caz în domeniul agriculturii elaborate de colectivul prof. Gligor Ciortea, Camelia Sava, Mihaela Antofie, ș.a. Remarcăm lucrările lui Ioan Mariș („Cronica Sibiului”), ale prof. univ. Corneliu Ioan Bucur, Ana Grama, Valerie Deleanu, respectiv ale istoricului dr. Vasile Crișan, „**Enciclopedia Tribunei**” fiind unică în domeniu. Istoria landlerilor și a Apoldului de Sus a fost elaborată de prof. Martin Bottesch, arh. Hermann Fabini editând o serie mare de lucrări despre satele cu arhitectură săsească și bisericile fortificate. În domeniul toponimiei s-au remarcat prof. Vasile Ursan și Andra Popa iar lucrarea ing. Marcel Stancu („Sibiul și electrificarea României”) este o premieră în domeniu. În sfera lucrărilor particulare au fost nominalizați col. Ioan Părean (în Mărginimea Sibiului) Ioan Gabor (cu Axente Sever și Copșa Mică), Iosif Derszi - „Bunicu” (cu 13 lucrări despre

„țara Oltului”). În podișul Hârtibaciului s-a remarcat grupul de la Agnita, unificat de Ilarion Bârsan prin „Gazeta Hârtibaciului”, cea mai longevivă publicație zonală. În grupul de la Săliște remarcăm lucrările prof. Tiberiu Costăchescu, Ioana Ciocan, Toma Lupaș, ș.a. Din monografiile locale semnalăm lucrările pr.dr. Emanuel Tăvală (Poplaca), pr. dr. Savu Popa (Ocna Sibiului), Dumitru Borțan (Hașag), Ioan P. Mișu (Rod), Dorin Bogdănel (Jina, ș.a.), Nicolae Presecan (Mîndra), col. Gabriel Stroiță (Tălmăciu și Tălmăcel), și mulți alții. **Le urăm MULTĂ SĂNĂTATE și la mai multe lucrări!**

Singurul cotidian sibian a fost nominalizat prin majoritatea redactorilor, “**TRIBUNA**” fiind prezentă prin dir. gen. Mircea Bițu, Sorana Maier și Adrian Popescu. În paginile Tribunei putem descoperi monografia întregului județ (pentru ultimii 50 de ani, dar și pentru perioada 1884-1903). Au fost nominalizate toate publicațiile sibiene fiind distinse și G.A.L-urile Mărginimea Sibiului, Podișul Mediașului, Microregiunea Hârtibaciului, Țara Oltului și Țara Secașelor Alba – Sibiu, dar și Asociația Județeană de Turism, pentru întreaga activitate în dezvoltarea durabilă a ținuturilor. Nu au fost omiși artiștii plastici pentru expozițiile realizate și pentru monumentele de for public ce înfrumusețează imaginea centrelor localităților. Prin alocuțiunile pr. dr. Constantin Necula, Ioan Vulcan și a altor invitați am reținut oportunitatea și necesitatea reunirii acestei mari familii eterogene, unită prin scrieri și dragostea față de aceste meleaguri. Conceptul “**Parcul Centenarului**” adoptat de 10 comune, a fost prezentat de dr. Dan Nanu, proiectul continuând prin vernisajul expoziției permanente la C.R.F.I.R. Alba Iulia și inițierea constituirii unui “**Sfat al Bătrânilor**”, respectiv elaborarea unei micromonografii a județului. Remarcând numeroasa și selecta prezență, președinta C.J.Sibiu, Daniela Cîmpean a făcut apel la elaborarea unei monografii a județului Sibiu, o lucrare mult așteptată de întreaga comunitate sibiană. **LA MULȚI ANI TUTUROR!**

și să nu uităm că 2019 nu este numai anul **Sibiului – CAPITALĂ GASTRONOMICĂ EUROPEANĂ** ci și **Anul Omagial al Satului Românesc, al preoților, învățătorilor și primarilor gospodari!**

(va urma)

Marius HALMAGHI

Sursa online:

<http://www.tribuna.ro/stiri/cultura/dosarele-patrimoniului-xv-satenii-nu-fac-letopisete-pentru-faptele-juzilor-arta-de-a-trai-in-judetul-sibiu-o-diversitate-in-unitate-monografii-judetului-si-identitatea-locala-140138.html>

În: Tribuna, 03 decembrie 2018